

SVEUČILIŠTE U ZADRU
UNIVERSITAS STUDIORUM IADERTINA

Obrazac 1.3.2. Izvedbeni plan nastave (*syllabus*)

Obrazac 1.3.2. Izvedbeni plan nastave (*syllabus*)^{1*}

Naziv kolegija	Pretraživanje i pronalaženje informacija	akad. god.	2022./2023.					
Naziv studija	Informacijske znanosti	ECTS	6					
Sastavnica	Odjel za informacijske znanosti							
Razina studija	☐ preddiplomski	☒ diplomski	☐ integrirani	☐ poslijediplomski				
Vrsta studija	☒ jednopredmetni ☐ dvopredmetni	☒ sveučilišni	☐ stručni	☐ specijalistički				
Godina studija	☐ 1.	☒ 2.	☐ 3.	☐ 4.	☐ 5.			
Semestar	☐ zimski	☒ I.	☐ II.	☐ III.	☐ IV.	☐ V.		
	☐ ljetni	☐ VI.	☐ VII.	☐ VIII.	☐ IX.	☐ X.		
Status kolegija	☒ obvezni kolegij	☐ izborni kolegij	☐ izborni kolegij koji se nudi studentima drugih odjela	Nastavničke kompetencije	☐ DA ☒ NE			
Opterećenje	2	P	1	S	1	V	Mrežne stranice kolegija u sustavu za e-učenje	☒ DA ☐ NE
Mjesto i vrijeme izvođenja nastave	Srijeda, 13h učionica 41a			Jezik/jezici na kojima se izvodi kolegij			Hrvatski	
Početak nastave	12. 10. 2022.			Završetak nastave			25. 1. 2023.	
Preduvjeti za upis kolegija	Nema							
Nositelj kolegija	Doc. dr. sc. Franjo Pehar							
E-mail	fpohar@unizd.hr			Konzultacije	Calendly.com/pehar			
Izvođač kolegija	Doc. dr. sc. Ante Panjkota							
E-mail	apanjkot@unizd.hr			Konzultacije	Pon 12-14h			
Suradnik na kolegiju								
E-mail				Konzultacije				
Suradnik na kolegiju								
E-mail				Konzultacije				
Vrste izvođenja nastave	☒ predavanja	☒ seminari i radionice	☒ vježbe	☒ e-učenje	☐ terenska nastava			
	☒ samostalni zadaci	☐ multimedija i mreža	☒ laboratorij	☐ mentorski rad	☐ ostalo			
Ishodi učenja kolegija	Od studenta se očekuje da: <ul style="list-style-type: none">• razumije složenost pretraživanja i pronalaženja informacija• razumije funkcije sustava za informacijsko pretraživanje• razumije i zna mjeriti doprinos pojedinih komponenti ukupnom postignuću sustava za informacijsko pretraživanje• zna izdvojiti čimbenike koji utječu na optimizaciju procesa informacijskog pretraživanja• može pratiti aktualne teme povezane s informacijskim pretraživanjem, uključujući i web tražilice							
Ishodi učenja na razini programa kojima kolegij doprinosi	(a) razumjeti teorijske misli i tumačiti teorijske modele te razvojne pravce i nove trendove u polju informacijskih i komunikacijskih djelatnosti i znanosti (b) prepoznati temeljne probleme i pitanja u području informacijskih znanosti i primijeniti odgovarajuće metodološke pristupe i tehnike u njihovu istraživanju							

^{1*} Riječi i pojmovni sklopovi u ovom obrascu koji imaju rodno značenje odnose se na jednak način na muški i ženski rod.

SVEUČILIŠTE U ZADRU
UNIVERSITAS STUDIORUM IADERTINA

Obrazac 1.3.2. Izvedbeni plan nastave (*syllabus*)

<p>(d) pokazati umješnost i primijeniti teorijska znanja i vještine pri selekciji, organizaciji, pretraživanju, dohvat i vrednovanju informacija, te oblikovanju, održavanju, razvijanju i vrednovanju informacijskih sustava i pomagala</p> <p>(h) razumjeti i vješto primijeniti znanja i vještine u korištenju suvremenih tehnologija i alata pri odabiru, stvaranju i/ili administriranju na računalu temeljenih informacijskih sustava</p> <p>(i) razumjeti, tumačiti i primijeniti temeljna načela upravljanja informacijskim ustanovama, uključujući planiranje i izgradnju odgovarajućih fizičkih i mrežnih prostora, u skladu s profesionalnim, etičkim, pravnim i sigurnosnim načelima i odgovornostima</p> <p>(k) primijeniti znanja i demonstrirati vještine u upravljanju fizičkim i digitalnim zbirkama građe, uključujući njihovu pohranu i zaštitu, u informacijskim ustanovama i na mreži</p> <p>(l) sustavno istraživati i analizirati informacijske potrebe i ponašanja ljudi</p> <p>(m) prepoznati važnost, istraživati probleme i pokretati procese oblikovanja i provođenja novih oblika informacijskih usluga</p> <p>(n) odabirati, vrednovati, primijeniti i upravljati informacijskim i računalnim sustavima u baštinskim ustanovama i nakladništvu u okviru njihove obrazovne, kulturne i društvene uloge</p> <p>(q) prepoznati probleme u upravljanju informacijskim ustanovama, sustavima i mrežama (konkretne, virtualne i simulacije) te ponuditi opcije za njihovo rješavanje</p>					
Načini praćenja studenata	☒ pohađanje nastave	☒ priprema za nastavu	☒ domaće zadaće	☐ kontinuirana evaluacija	☐ istraživanje
	☒ praktični rad	☐ eksperimentalni rad	☒ izlaganje	☐ projekt	☒ seminar
	☒ kolokvij(i)	☒ pismeni ispit	☒ usmeni ispit	☐ ostalo:	
Uvjeti pristupanja ispitu	/točno navesti uvjete za pristupanje ispitu, npr. položen kolokvij, održana prezentacija i sl./ /gdje je primjenjivo, navesti razlike za redovne i izvanredne studente/				
Ispitni rokovi	☒ zimski ispitni rok		☐ ljetni ispitni rok	☒ jesenski ispitni rok	
Termini ispitnih rokova	8. i 22. veljače 2023.			6. i 20. rujna 2023.	
Opis kolegija	Osnovni pojmovi, definicije i povijesne faze razvoja sustava za pretraživanje (information retrieval). Teorijska ishodišta sustava za označavanje i pretraživanje informacija. Dokumenti i postavljanje upita. Modeli informacijskog pretraživanja. Lingvistički i semantički aspekti pretraživanja. Semantike – relacijska, referencijalna i dr. Evaluacija sustava za pretraživanje: odziv, preciznost, relevantnost, pertinentnost. Cranfield testovi. Uloga TREC-a. Implementacija sustava za informacijsko pretraživanje. Efektivnost i efikasnost sustava za pretraživanje. Osnovni pojmovi računalnog pretraživanja: pretraživanje i pregledavanje. Konvencionalni računalni sustavi za pretraživanje: pretraživanja s pomoću obrnutih kazala; stop liste; krnjenje pojmova. Automatsko predmetno označavanje. Sustavi za obradu teksta, označavanje i pretraživanje; sustavi temeljeni na bazama znanja iz odgovarajućih područja. Sustavi za pretraživanje multimedije (audio, video, slike ...). Pristupi, metode i tehnike pretraživanja i pronalaženja informacija na webu. Korisnici i informacijsko pretraživanje.				
Sadržaj kolegija (nastavne teme)	1. Uvod u informacijsko pretraživanje i pronalaženje (IR) - ciljevi i povijesni razvoj IR. Razvoj sustava za pretraživanje i pronalaženje informacija u web okružju. 2. Predstavljanje dokumenta/teksta. Osnovni IR modeli. Tokenizacija teksta, indeksiranje, implementacija pretraživanja u vektorskom prostoru. - obrada/predstavljanje dokumenta i odabir indeksnih pojmova (jednostavna tokenzacija teksta; statistika teksta; Zipfov zakon; Porterov stemmer, uklanjanje zaustavnih riječi; obrnuta kazala; Booleov model i model vektorskog prostora.; model rangiranja rezultata pretraživanja; metrike sličnosti teksta; TF-IDF mjera; mjerenje semantičke sličnosti dokumenata pomoću kosinusa sličnosti - implementacija i testiranje navedenih mjera i rješenja u testnom okružju 3. Eksperimentalna evaluacija sustava za informacijsko pretraživanje i pronalaženje. Operacije za postavljanje upita i upitni jezici. - metrike postignuća: odziv, točnost i F-mjere; evaluacija usporedivih testnih zbirki - povratne informacije; proširenje upita; upitni jezici - korištenje tezaurusa; metapodaci i označiteljski jezici (SGML, HTML, XML, ...)				

SVEUČILIŠTE U ZADRU
UNIVERSITAS STUDIORUM IADERTINA

Obrazac 1.3.2. Izvedbeni plan nastave (*syllabus*)

	<p>- Korisnički usmjerena evaluacija sustava za informacijsko pretraživanje i pronalaženje (MEDLARS test, Okapi projekt, interaktivni IR pristup, kognitivni IR pristup, evaluacija IIR modela, ...)</p> <p>4. Pretraživanje weba. Kategorizacija teksta. Pretraživanje zasnovano na jezičnim modelima.</p> <p>- Modeli informacijskog pretraživanja i pronalaženja (exact match model, vector space pristupi, probabilistički pristupi, ...)</p> <p>- Tražilice; pobiranje; web roboti (spider, crawler, bot); analiza linkoova (npr. hubovi i autoriteti, Google PageRank).</p> <p>5. Sustavi za preporuke</p> <p>- kolaborativno filtriranje i preporuke temeljene na sadržaju dokumenata i proizvoda</p> <p>6. Pronalaženje multimedijских izvora (osnovne tehnologije za pretraživanje multimedije, piggy-back pretraživanje teksta, automatske anotacije, pretraživanje temeljno na sadržaju, fingerprinting, ...)</p> <p>7. Pretraživanje slika: potrebe i ponašanja korisnika (atributi slika i korisničke potrebe, ponašanja pri pretraživanju slika, ...)</p> <p>8. Pretraživanje weba (karakteristike weba, podaci, strukture, ponašanja korisnika, problem rangiranja, stemming, pronalaženje duplikata, pravopisne sugestije, filtriranje sadržaja, izrada snippeta, ...)</p> <p>9. Mobilno pretraživanje (dizajn mobilnih sustava za pretraživanje, karakteristike korištenja mobilnih uređaja, načini filtriranja, ...)</p> <p>10. Kontekst i pretraživanje informacija (kontekst, modeliranje i predstavljanje konteksta, ...)</p> <p>11. Kategorizacija teksta i žanr u informacijskom pretraživanju (sustavi za kategorizaciju teksta, sastavnice sustava za kategorizaciju, žanr, ...)</p> <p>12. Semantičko pretraživanje (ograničenja trenutnih tehnologija, ontologije, baze znanja i semantički repozitoriji, standardni semantičkog weba, RDF, OWL, metapodaci i anotacije, leksički koncepti, imeničke fraze,)</p> <p>13. Uloga obrade prirodnog jezika (NLP) u pretraživanju informacija (NLP tehnike, prepoznavanje imeničkih fraza, ekstrakcija informacija, WordNet, razlučivanje smisla riječi, evaluacija, rudarenje teksta, ...)</p> <p>14. Višejezično pretraživanje informacija (tokenizacija, stemming, identificiranje fraza, zaustavne riječi, ...)</p> <p>1. Ekstrakcija i integracija informacija.</p> <p>- ekstrakcija podataka iz teksta</p> <p>2. Preprocesiranje teksta u WEKA-i i Pythonu / Algoritmi za smanjenje dimenzionalnosti u obradi teksta - (latent semantic analysis, non-negative matrix factorization & latent Dirichlet allocation) - WEKA i Python</p> <p>3. Osnovni algoritmi za klasteriranje teksta - primjeri u WEKA-i i Pythonu / Osnovni algoritmi za klasifikaciju teksta - primjeri u WEKA-i i Pythonu</p> <p>4. Deep NN za klasifikaciju teksta – TensorFlow / Analiza sentimenta - WEKA i Python (samostalni zadatak)</p>
Obvezna literatura	<p>– D. Manning, P. Raghavan, and H. Schütze. (2008). Introduction to Information Retrieval. Cambridge : Cambridge University Press. (IIR) https://nlp.stanford.edu/IR-book/</p> <p>– Chowdhury, G.G. (2004). Introduction to Modern Information Retrieval. London: Library Association.</p> <p>– W.B. Croft, D. Metzler, T. Strohman. (2010). Search Engines: Information Retrieval in Practice. Boston: Addison Wesley. (SEIRIP)</p> <p>– Baeza-Yates, R., Rubiero-Neto, B. (2010). Modern Information Retrieval, Second Edition, Addison Wesley.</p>
Dodatna literatura	<p>– Sparck-Jones, K., Willet, P. (1997). Readings in Information Retrieval, Morgan-Kaufmann.</p> <p>– Mark Sanderson and Bruce Croft, The History of Information Retrieval Research, Proceedings of the IEEE, Volume 100, 2012. http://marksanderson.org/publications/my_papers/IEEE2012.pdf</p>

SVEUČILIŠTE U ZADRU UNIVERSITAS STUDIORUM IADERTINA

Obrazac 1.3.2. Izvedbeni plan nastave (*syllabus*)

	<p>– Djoerd Hiemstra, “Information Retrieval Models”, In: Ayse Goker and John Davies (eds.), Information Retrieval: Searching in the 21st Century, Wiley, 2009. http://www.cs.utwente.nl/~hiemstra/papers/IRModelsTutorial-draft.pdf</p> <p>– Belkin, N.J. (2008). Some(what) grand challenges for information retrieval. Keynote lecture, European Conference on Information Retrieval, Glasgow, Scotland, 31 March 2008. Dostupno na: http://www.sigir.org/forum/2008J/2008j-sigirforum-belkin.pdf</p> <p>– Griffiths, J.-M. and King, D.W. (2002). US information retrieval system evolution and evaluation (1945-1975). IEEE Annals of the History of Computing, 24(30): 35-55. [Dostupno na: http://portal.acm.org/citation.cfm?id=604214]</p> <p>– Lesk, M. (1996). The Seven Ages of Information Retrieval. UDT Occasional Papers #5. [Dostupno na: http://www.ifla.org/VI/5/op/udtop5/udt-op5.pdf]</p>									
Mrežni izvori										
Provjera ishoda učenja (prema uputama AZVO)	Samo završni ispit									
	<table border="1" style="width: 100%;"><tr><td style="text-align: center;">☐ završni pismeni ispit</td><td style="text-align: center;">☐ završni usmeni ispit</td><td style="text-align: center;">☐ pismeni i usmeni završni ispit</td><td style="text-align: center;">☐ praktični rad i završni ispit</td></tr><tr><td style="text-align: center;">☐ samo kolokvij/zadaće</td><td style="text-align: center;">☒ kolokvij / zadaća i završni ispit</td><td style="text-align: center;">☒ seminarski rad</td><td style="text-align: center;">☐ seminarski rad i završni ispit</td><td style="text-align: center;">☐ praktični rad</td><td style="text-align: center;">☐ drugi oblici</td></tr></table>	☐ završni pismeni ispit	☐ završni usmeni ispit	☐ pismeni i usmeni završni ispit	☐ praktični rad i završni ispit	☐ samo kolokvij/zadaće	☒ kolokvij / zadaća i završni ispit	☒ seminarski rad	☐ seminarski rad i završni ispit	☐ praktični rad
☐ završni pismeni ispit	☐ završni usmeni ispit	☐ pismeni i usmeni završni ispit	☐ praktični rad i završni ispit							
☐ samo kolokvij/zadaće	☒ kolokvij / zadaća i završni ispit	☒ seminarski rad	☐ seminarski rad i završni ispit	☐ praktični rad	☐ drugi oblici					
Način formiranja završne ocjene (%)	<ul style="list-style-type: none">• aktivno sudjelovanje na predavanjima i vježbama (zadaci) 15%• tjedna čitanja 10%• kolokvij sredinom semestra 25%• kolokvij krajem semestra 25%• projekt/seminar 25%									
Ocjenjivanje /upisati postotak ili broj bodova za elemente koji se ocjenjuju/	0-59%	% nedovoljan (1)								
	60-67%	% dovoljan (2)								
	68-79%	% dobar (3)								
	80-89%	% vrlo dobar (4)								
	90-100%	% izvrstan (5)								
Način praćenja kvalitete	<ul style="list-style-type: none">☒ studentska evaluacija nastave na razini Sveučilišta☐ studentska evaluacija nastave na razini sastavnice☐ interna evaluacija nastave☒ tematske sjednice stručnih vijeća sastavnica o kvaliteti nastave i rezultatima studentske ankete☐ ostalo									
Napomena / Ostalo	<p>Sukladno čl. 6. <i>Etičkog kodeksa</i> Odbora za etiku u znanosti i visokom obrazovanju, „od studenta se očekuje da pošteno i etično ispunjava svoje obveze, da mu je temeljni cilj akademska izvrsnost, da se ponaša civilizirano, s poštovanjem i bez predrasuda“.</p> <p>Prema čl. 14. <i>Etičkog kodeksa</i> Sveučilišta u Zadru, od studenata se očekuje „odgovorno i savjesno ispunjavanje obveza. [...] Dužnost je studenata/studentica čuvati ugled i dostojanstvo svih članova/članica sveučilišne zajednice i Sveučilišta u Zadru u cjelini, promovirati moralne i akademske vrijednosti i načela. [...]“</p> <p>Etički je nedopušten svaki čin koji predstavlja povredu akademskog poštenja. To uključuje, ali se ne ograničava samo na:</p> <ul style="list-style-type: none">- razne oblike prijevera kao što su uporaba ili posjedovanje knjiga, bilježaka, podataka, elektroničkih naprava ili drugih pomagala za vrijeme ispita, osim u slučajevima kada je to izrijekom dopušteno;- razne oblike krivotvorenja kao što su uporaba ili posjedovanje neautorizirana materijala tijekom ispita; lažno predstavljanje i nazočnost ispitima u ime drugih studenata; lažiranje dokumenata u vezi sa studijima; falsificiranje potpisa i ocjena; krivotvorenje rezultata ispita“. <p>Svi oblici neetičnog ponašanja rezultirat će negativnom ocjenom u kolegiju bez mogućnosti nadoknade ili popravka. U slučaju težih povreda primjenjuje se <u>Pravilnik o stegovnoj odgovornosti studenata/studentica Sveučilišta u Zadru</u>.</p> <p>U elektronskoj komunikaciji bit će odgovarano samo na poruke koje dolaze s poznatih adresa s imenom i prezimenom, te koje su napisane hrvatskim standardom i primjerenim akademskim stilom.</p> <p>U kolegiju se koristi Merlin, sustav za e-učenje, pa su studentima potrebni AAI računi. /izbrisati po potrebi/</p>									